

FOKSTUMYRA NATURRESERVAT 2023

Overvåking av hekkebestander av prioriterte fuglearter

Enkeltbekkasin. Trykkende unge i myra.
Foto: Jon Opheim

v/Jon Opheim
Geir Høitomt
Sven Haugen
Jon Apeland

Februar 2024

INNHOLD

1. SAMMENDRAG	3
2. INNLEDNING	6
3. METODIKK	6
4. KART OVER REGISTRERINGSOMRÅDET	7
5. TAKSERINGSMETODE, TIDSBRUK OG VÆRDATA	8
5.1. Takseringsmetode	8
5.2. Tidsbruk	8
5.3. Værdata	9
6. RESULTATER	
6.1. Takseringsresultater vannfugl for hver enkelt lokalitet 31.05. og 01.06.2023.	10
6.2. Sumtabeller	13
6.3. Smågnagere/rovfugl	14
7. ØVRIGE OBSERVASJONER I 2023	14
8. OPPSUMMERING – RESULTATER OG BESTANDSUTVIKLING	16
9. LITTERATUR	19

1. SAMMENDRAG

Overvåking av hekkebestander av prioriterte fuglearter på Fokstumyra er et prosjekt i regi av Statsforvalteren i Innlandet og Statens naturoppsyn (SNO), med sistnevnte som oppdragsgiver. Registreringene kom i gang i 2011 og ble utført årlig til og med 2016, deretter annet hvert år. Denne «innskrenkingen» av overvåkingsprogrammet er først og fremst gjort av budsjettmessige årsaker. Kistefos Skogtjenster AS, med god hjelp fra BirdLife Oppland, har i alle årene stått ansvarlig for registreringer og rapportering.

BirdLife Oppland ser stor verdi i dette overvåkingsprogrammet. På eget initiativ, og med ferdselstillatelse fra Statsforvalteren i Innlandet, er disse registreringene derfor videreført i de «mellomliggende» årene, for å ikke bryte kontinuiteten i arbeidet. Årets feltarbeid og rapport er derfor (som i 2017, 2019 og 2021) basert på frivillig foreningsinnsats, men likevel noe avkortet fordi det bare har blitt gått en takseringsrunde på våren. I det standardiserte overvåkingsprosjektet inngår også en tilsvarende runde i første halvdel av juli måned.

I tillegg til den faste takseringsrunden i reservatet (13 utvalgte vatn og tjern, samt 3 store myr- og heiområder) ble det som tidligere gjort observasjoner fra noen faste utkikkspunkter – først og fremst fra fugletårnet, men også fra steder med god utsikt langsmed E6. Erfaringsmessig er dette den beste metoden for å få kartlagt hekkebestanden til arter som myrhauk, storlom, jordugle og trane. John Apeland sto for disse registreringene. De faste takseringsrundene ble, som i alle tidligere år, utført av Geir Høitomt, Sven Haugen og Jon Opheim. Det ble brukt 37 timer i felt.

Våren 2023 bar preg av sein snøsmelting i fjellet. Under takseringen 31.05. og 01.06. var det bare noen få plussgrader og til dels sterk vind.

Resultatene fra overvåkingsprosjektet brukes bl.a. som dokumentasjon i arbeidet med å opprettholde de «bevaringsmålene» som er utarbeidet for Fokstumyra.

Oppsummering av årets resultater

Siden det første hekkefunnet av *sangsvane* i 2012 har denne arten etablert seg som en fast hekkefugl. Under årets feltarbeid ble to par påvist hekkende (Søre Horrtjern/Stormyre og Storrjern), pluss at 1 ind. varslet og viste hekkeadferd nord i Sjugurdsmyra. På høsten ble et 1 par sett med 4 unger på Rundtjern. Inkludert noen andre innmeldte observasjoner telte bestanden av sangsvane trolig 4-5 par dette året.

Tilsammen 7 *andearter* ble påvist denne sesongen, hvorav 6 arter i forbindelse med takseringsrundene 31.05. og 01.06. Sumtallene viser 17 registrerte par, samt 26 enslige hannfugler. Dette er det nest svakeste resultatet siden oppstarten i 2011 – bare fjoråret hadde et litt lavere antall. I forhold til gjennomsnittet for de foregående årene dreier dette seg om en tilbakegang på 43%. Nedgangen var størst hos brunnakke.

Storlom har en liten og sårbar hekkebestand i reservatet. I år ruget 1 par på den «faste» plassen ved Søre Horrtjern, men ble dessverre uroet og skremt av reiret av to fiskere den 31.05. Ett par med 2 unger 28.06. dokumenterte likevel vellykket hekking dette året. Gjennom det igangsatte overvåkingsprosjektet for Fokstumyra viser resultatene at storlom er påvist rugende i 9 av de 12 registreringsårene etter 2011, men med dokumentert vellykket hekking (unger) i bare 4 av disse (2014, 2016, 2019 og 2023). «Normalt» bør arten ha en

større hekkesuksess enn dette innenfor et naturreservat, og oppfyller heller ikke de *bevaringsmålene* som er utarbeidet for storlom innenfor verneområdet.

Horndykkeren gjorde hekkforsøk på Fokstumyra første gang i 2012. Etter dette har den hatt fast tilhold på Kringluttjern, med vellykket hekking i 2013, 2016, 2018 og 2019. I de seneste årene er par også sett flere andre steder i reservatet, men uten dokumentasjon på vellykket hekking. I 2023 ble 1-2 par registrert sørvest i reservatet, bl.a. med 1 par på Vesletjern på Langmyre i forbindelse med takseringsrunden 31.05. Senere ble hekking dokumentert på Langtjern, hvor 1 par ble sett med 1 unge 02.08.

Under årets tellinger ble det registrert 11 *vaderarter* med et totalantall på 76-82 ind., noe som er det klart laveste antallet siden disse registreringene startet i 2011. Den sterke nedgangen varierer en god del artene imellom, og blir derfor kommentert spesielt.

Årets hekkebestand av *trane* på ca. 5 par, samt observerte enkeltfugler 3 andre steder i reservatet, ligger på noenlunde samme nivå som i årene etter 2011. Som tidligere nevnt har tranebestanden på Fokstumyra trolig nådd et metningspunkt. *Heiloen*, som tidligere var en relativt vanlig hekkefugl på myra, er blant de artene som er i ferd med å bli borte. Dette året var det bare 1 par som viste hekkeadferd (Vesletjern på Langmyre). For tredje år på rad ble det ikke registrert tilhold av *vipe* – en art som nå er borte fra de aller fleste av sine tidligere hekkeplasser i denne regionen. Det ble heller ikke gjort observasjoner av *fjellmyrløper*, men senere års registreringer tyder på at denne arten har beholdt en liten hekkebestand i området. *Brushanen*, som er en av de fremste karakterfuglene for Fokstumyra, ble på takseringsrundene 31.05.-01.06. registrert med 1 hann og 3 hunner på den kjente spillplassen ved Søre Horrtjern. Ca. 10 dager tidligere ble det samme sted observert 11 ind. (6 hanner og 5 hunner). Dette gir grunn til litt optimisme. Vi må helt tilbake til 2003 for å finne et såpass stort antall på denne spillplassen. Gjennomsnittet for de 12 siste årene har ligget på bare 4-5 fugler; i stor kontrast til perioden 1960-1990 da det i flere år ble registrert flere ti-talls hanner og hunner i ulike deler av reservatet (Opheim 2023). *Enkeltbekkasinen* er vanskelig å registrere på andre måter enn spillflukt og tallene vil derfor variere. Årets resultat på 17 spillende ind. ble ett av de svakeste resultatene til nå i overvåkingsperioden, og ca. 30% under gjennomsnittet for disse årene. Årets eneste *dobbeltbekkasin* ble registrert i spill på Stormyre, der den også er registrert i flere tidligere år. Arten regnes fortsatt som en fåtallig hekkefugl på Fokstumyra. Antall *småspover* har holdt seg noenlunde stabilt mellom 5-12 registrerte ind. i vårperioden siden 2011. Årets resultat på bare 2 ind. var derfor urovekkende lavt. Senere registreringer vil vise om dette er mer enn en «naturlig» svingning. For *storspove* er bildet enda mørkere. Her har det vært en gradvis tilbakegang de siste ca. 10 årene – fra opptil 12 ind. på det meste til bare 1 ind. (med hekkeadferd) i 2023. Situasjonen er like bekymringsfull for *rødstilk*, som for bare få år siden var en vanlig hekkefugl i reservatet, med bl.a. opptil 36 ind. på takseringsrunden våren 2016. I 2023 fant vi bare 2 par på samme runden. *Grønnstilk* er – sammen med enkeltbekkasin – den vanligste vadefuglarten på Fokstumyra. Årets vårbestand på 24-30 ind. ligger nær opp til gjennomsnittet for de siste 10-12 årene. *Gluttsnipa* er relativt fåtallig, men blant de vaderartene som har vist størst stabilitet gjennom registreringsperioden. Årets resultat på 6 ind., fordelt på 4 lokaliteter, er imidlertid lavere enn gjennomsnittet for våre registreringer. *Strandsnipa* har aldri vært tallrik på Fokstumyra, men bare ett registrert ind. (Steintjern) dette året var likevel dårligere enn forventet. Den sterke tilbakegangen for *svømmesnipa* fortsetter dessverre, og for første gang ble den ikke registrert på takseringsrunden. I *Artsobservasjoner.no* ble kun en observasjon innmeldt fra Fokstumyra dette året; 1 ind. Ellanholet 13.06.

Bestanden av *fiskemåke* har variert mellom 8-27 par i perioden 2011-2022 med et middel på 16 par fordelt på 3-11 lokaliteter. Sammenlignet med disse årene ble resultat for 2023 under middels. 14 par ble registrert på 11 lokaliteter, men bare 9-10 par hekket. Hekkebestanden for *hettemåke* har vært oppe i ca. 15-20 par (2011 og 2012), men fåtallig og nokså ujevn etter dette. I 2023 ble arten kun sett noen dager, og den ble ikke registrert i forbindelse med vårt feltarbeid. *Dvergmåke* hadde heller ikke tilhold på myra, men 4 ind. ble sett i flukt over Søre Horrtjern 01.06. Bestanden av *rødnebbterne* er svært liten og sårbar, og arten synes å ha liten hekkesuksess. I 2023 ble 3 par observert, men ingen av disse viste tegn til hekking.

2023 var å regne som et «bunnår» for smånagere, og dermed små bestander av rovfugl. Bare 1 par med *myrhauk* hadde vellykket hekking (2 unger vokste opp). *Tårnfalk* ble sett flere ganger og hekket muligens i et kvistreir i ei pipe på Fokstua jernbanestasjon. Ett par med *dvergfalk* ble konstatert hekkende i et kråkereir vest for jernbanestasjonen. *Jordugle* ble ikke observert i forbindelse med årets taksering, men enkeltfugler ble senere påvist et par ganger uten tegn til hekking.

Årets registrering omfattet også artene *gulerle*, *blåstrupe*, *sivspurv* og *lappspurv* i de tre delområdene Stormyre, Langmyre og Sjugurdsmyre. For de tre førstnevnte artene ble resultatet hhv. ca. 7, 17 og 22 par. Resultatet for *gulerle* var en god del lavere enn gjennomsnittet, ellers nokså uendret for *blåstrupe* og *sivspurv*. *Lappspurv* ble ikke registrert.

Bortsett fra 4 *dvergmåker* ble det ikke gjort noen overraskende funn under takseringen 31.05.-01.06. I *Artsobservasjoner.no* er det imidlertid innmeldt mye av interesse. Her nevnes først og fremst ei *havørn* 22.05., ei *svartglente* 13.06., en *sivhauk* 22.05., en *jaktfalk* 21.05., ei *sildemåke* 22.05. og 01.06., 2 *sanglerker* 23.07., en *gulsanger* 30.06., en *sivsanger* 08.07. og ei *tornskate* 15.06.

Artslista for Fokstumyra naturreservat teller 186 arter, herav 81 påviste hekkefugler.

Figur 1. Småspove. En av karakterartene for Fokstumyra, men med svært liten hekkebestand i 2023.

Foto: Jon Opheim.

2. INNLEDNING

I årene 2011-2016, 2018, 2020 og 2022 har Kistefos Skogtjenester AS – på oppdrag av Statens naturoppsyn (SNO) – utført fugleregistreringer på Fokstumyra etter et fast opplegg. Siden det ikke har blitt stilt midler til dette arbeidet i de «mellomliggende» årene (2017, 2019, 2021 og 2023) har det – etter initiativ fra BirdLife Norge avdeling Oppland – blitt gjennomført takseringer på frivillig basis. Dette for å unngå å bryte en verdifull tidsserie på bestandskartlegging av prioriterte arter (hovedsakelig vannfugl, rovfugler og ugler) i området. Disse takseringene har likevel vært noe avkortet – fordi det bare har blitt gått en takseringsrunde på våren. I det standardiserte overvåkingsprosjektet inngår også en runde i første halvdel av juli måned.

Søknad om dispensasjon fra ferdselsforbudet på våren har blitt innvilget av Statsforvalteren i Innlandet.

Årets feltarbeid ble utført 31.05. av Geir Høitomt og 01.06. av Jon Opheim, Sven Haugen og John Apeland. Observasjonsforholdene var relativt gode, likevel med en kald værtype og en god del vind. Vannstanden i reservatet var ikke spesielt høy, og bød ikke på ekstra utfordringer. Hele reservatet var snøfritt, men med litt gjenværende tele på myrene. Alle vannene var isfrie.

Med henvisning til tidligere rapporter er formålet med disse registreringene å kartlegge bestanden av våtmarksarter knyttet til 13 utvalgte vatn og tjern, samt 3 store myr- og heiområder i naturreservatet. I tillegg er det gjort registreringer med teleskop og kikkert fra 3 observasjonspunkter, hovedsakelig med henblikk på myrhauk, storlom, jordugle og trane.

Resultatet inngår i et overvåkingsprosjekt og vil bli brukt som dokumentasjon i arbeidet med opprettholdelse av «bevaringsmålene» for Fokstumyra. Det er lagt vekt på å presentere resultatet mest mulig i tabellform, slik at registreringene lett kan sammenlignes fra år til år.

3. METODIKK

Metodikken for registreringene er beskrevet av John Atle Kålås v/Norsk institutt for naturforskning i et Notat datert 18.01.2010.

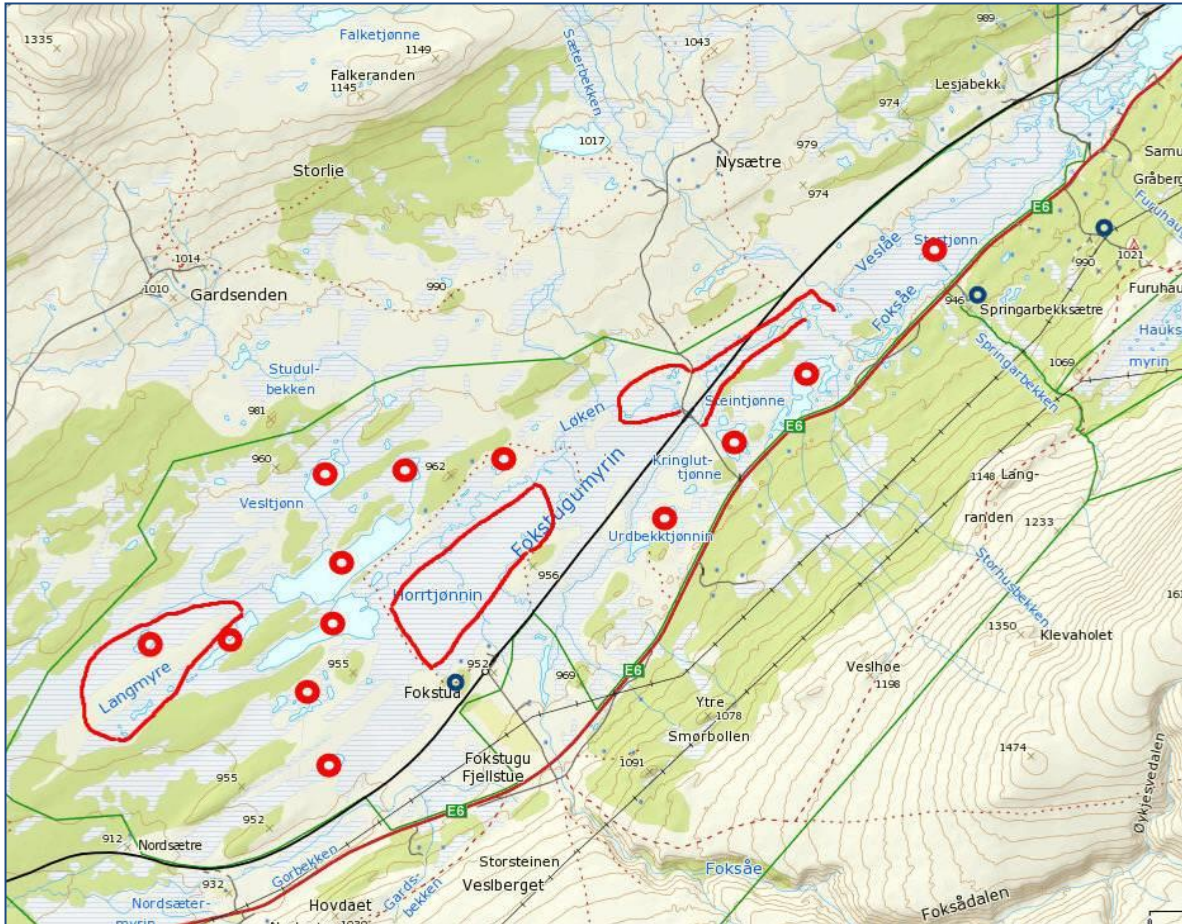
Årets feltarbeid ble lagt opp etter nevnte metodikk, men bare med en takseringsrunde på våren (31.05. og 01.06.). Registreringene ble utført mellom kl. 05.00-14.00. Alle vatn og tjern ble så langt som råd undersøkt ved å gå rundt hele strandlinjen. Avvik fra dette er kommentert i tabell 1. På de tre store myr- og heiområdene (Sjugurdsmyre, Langmyre og Stormyre) ble registreringene utført ved å gå etter ei på forhånd fastlagt rute, jf. figur 1.

For alle vannfuglarter – svaner, ender, lommer, dykkere, vadere, måker og terner – ble det gjort totalopptelling på alle besøkte lokaliteter, mens det for spurvefugl knyttet til våtmark (gulerle, blåstrupe, sivspurv og lappspurv) ble gjort en mer grov registrering i de forannevnte myr- og heiområdene. Her med telling av antall ind. 50 m til hver side langs fastlagt rute.

Siden disse registreringene bare omfatter delområder av Fokstumyra naturreservat, gir de ikke et totalbilde av hekkebestanden til de enkelte arter. For noen arter – spesielt myrhauk, storlom, jordugle og trane – er det av stor interesse å få kjennskap til hvor mange par som hekker hvert år. For å få en bedre kartlegging av disse ble det utført registreringer med

teleskop og kikkert fra sentrale observasjonspunkter, dvs. fugletårnet vest for Fokstua gård, et toppunkt ved E6 i nærheten av Stortjern og området Lesjabekk/Furuhaugli. Observasjonspunktene er vist i figur 2.

4. KART OVER REGISTRERINGSOMRÅDET

Figur 2. Kart over registreringsområdet i Fokstuma naturreservat.

- Rød sirkel: Overvåkingsområder vatn og tjern.
- Rød linje: Overvåkingsområde hei-myrområde. Takseringslinjer.
- Blå sirkel: Observasjonspunkter.

5. TAKSERINGSMETODE, TIDSBRUK OG VÆRDATA

5.1.

Takseringsmetode.

Tabell 1. Takseringsmetode for registreringer av vannfugl langs vatn og tjern på Fokstumyra.

Lokalitet	Takseringsmetode
Søre Horrtjern	Hele strandlinja undersøkt.
Nordre Horrtjern	Hele strandlinja undersøkt.
Vesletjern på Langmyra	Hele strandlinja undersøkt.
Rundtjern	Hele strandlinja undersøkt.
Tjern Bonkallhaugen	Hele strandlinja undersøkt.
Langtjern	Hele strandlinja undersøkt.
Ellanholet	Hele strandlinja undersøkt.
Tjern 950,5	Hele strandlinja undersøkt.
Vesletjern	Hele strandlinja undersøkt.
Urbekktjern (3 stk.)	Hele strandlinja undersøkt.
Kringluttjern	Strandlinja, med unntak av bløtt parti i nordvest, undersøkt.
Steintjern	I 2023 var strandlinja i nordvest oversvømt og ikke tilgjengelig. Denne ble derfor undersøkt med kikkert fra E6-sida.
Stortjern	Observert med kikkert og teleskop fra utkiksplass ved E6.

5.2.

Tidsbruk.

Tabell 2. Tidsbruk (timer) på hvert enkelt overvåkingsområde i 2023.

Lokalitet	31.05.	01.06.
Søre Horrtjern		2,0
Nordre Horrtjern		2,5
Vesletjern på Langmyra	0,5	
Rundtjern	0,5	
Tjern Bonkallhaugen		1,0
Langtjern	1,0	
Ellanholet		0,5
Tjern 950,5		1,0
Vesletjern		0,5
Urbekktjern (3 stk.)		1,0
Kringluttjern		1,0
Steintjern		1,5
Stortjern		1,0
Sum timeverk	2,0	12,0

Tabell 3. Timebruk og tidspunkt for linjetakseringene på Stormyre, Langmyre og Sjugurdsmyre i 2023.

Lokalitet	31.05	01.06.
Stormyre	2,0 05.00-07.00	
Langmyre	4,5 08.00-12.00	
Sjugurdsmyre		3,5 06.15.-09.45
Sum timer	6,5	3,5

Tabell 4. Tidsbruk på observasjonspunkter, hovedsakelig for registrering av myrthauk, storlom, jordugle og trane.

Observasjonspunkt	01.06.
Fugletårnet på Stormyre, samt Fokstua/Nordsætrin	7 06.10-13.30
Toppunkt ved E6 nær Storrvatnet	4 08.00-12.00
Lesjabekk/Furuhaugli	2,0 12.00-14.00
Sum timer	13,0

5.3.

Værdata.

Tabell 5. Værdata på registreringsdagene i 2023.

Tidspunkt	31.05.	01.06.
Kl. 06.00	+ 4,5 grader. Overskyet, vind (5-11 m/sek.)	+ 1 grad. Skiftende skydekke, delvis sol. Sørvestlig vind (3-6 m/sek.).
Kl. 12.00	+ 6 grader. Overskyet, vind (7-12 m/sek.)	+ 4 grader. Skiftende skydekke, delvis sol. Sørvestlig vind (7-12 m/sek.).

Figur 3 Parti fra takseringsruta 31.05.2023.
Foto: Geir Høitomt.

6. RESULTATER

6.1. Takseringsresultater vannfugl for hver enkelt lokalitet 31.05. og 01.06.2023.

Søre Horrtjern

Art	01.06.	Bestandsvurdering (par)
Sangsvane	1 rugende ind.	1
Stokkand	1 par	1
Storlom	1 par, hvorav 1 rugende	1
Brushane	1 hann og 3 hunner	2-3
Enkeltbekkasin	1 ind. i spill	1
Småspove	1 ind.	1
Gluttsnipe	1 par	1
Grønnstilk	2 ind. (på ulike steder)	1-2
Dvergmåke	4 overflyvende ind.	
Fiskemåke	2 ind., hvorav 1 rugende	1

Nordre Horrtjern

Art	01.06.	Bestandsvurdering (par)
Siland	1 par	1
Småspove	1 ind.	1
Fiskemåke	2 ind. Ikke reirfunn	1
Sildemåke	1 ind.	

Vesletjern på Langmyre

Art	31.05.	Bestandsvurdering (par)
Sangsvane	3 ind. overflygende	0
Krikkand	1 par	1
Stokkand	4 hann	0-1
Toppand	1 par	1
Horndykker	1 par	1
Heilo	1 par. Hekkeadferd	1
Rødstilk	1 par. Varsling	1
Fiskemåke	2 par med reir	2

Rundtjern

Art	31.05.	Bestandsvurdering (par)
Krikkand	1 par	1
Toppand	2 hanner	0-2
Trane	1 par. Uten hekkeadferd	1
Enkeltbekkasin	4 ind. i spill	4
Fiskemåke	2 par med reir	2

Tjern Bonkallhaugen

Art	01.06.	Bestandsvurdering (par)
Stokkand	3 hanner	0-1
Toppand	1 par	1
Trane	1 ind.	0-1
Heilo	1 ind.	0-1
Gluttsnipe	2 ind. (på ulike steder)	1-2
Grønnstilk	2 ind. (på ulike steder)	1-2

Langtjern

Art	31.05.	Bestandsvurdering (par)
Krikkand	1 par	1
Toppand	2 hanner	0-2
Fiskemåke	2 ind. Hekkeadferd	1
Rødnebbterne	4 ind.	1-2?

Ellanholet

Art	01.06.	Bestandsvurdering (par)
Trane	2 ind. Hekking ikke registrert	1
Enkeltbekkasin	2 ind. i spill	2
Grønnstilk	2 ind. (på ulike steder)	1-2
Fiskemåke	5 ind., hvorav 2 rugende	2
Rødnebbterne	2 ind. Hekking ikke registrert	1

Tjern 950,5

Art	01.06.	Bestandsvurdering (par)
Sangsvane	1 par. Hekking ikke registrert	1
Fiskemåke	2 ind. Hekking ikke registrert	1

Vesletjern

Art	01.06.	Bestandsvurdering (par)
Krikkand	1 hann	0-1
Trane	1 ind.	0-1
Gluttsnipe	1 par. Varslet	1
Fiskemåke	2 ind., hvorav 1 rugende	1

Kringluttjern

Art	01.06.	Bestandsvurdering (par)
Brunnakke	1 hann	0-1
Toppand	3 ind. (1 par og 1 hann med urolig adferd)	1-2
Trane	1 overflyvende ind.	
Enkeltbekkasin	1 ind. i spill	1
Grønnstilk	2 spillende ind.	2
Fiskemåke	2 ind. Ikke hekkeadferd	

Urdbekktjerna

Art	01.06.	Bestandsvurdering (par)
Krikkand	1 hann	0-1
Rødstilk	1 ind.	0-1
Strandsnipe	1 ind.	0-1
Fiskemåke	1 ind. Varslende	1

Steintjern

Art	01.06.	Bestandsvurdering (par)
Siland	1 par	1
Grønnstilk	1 spillende ind.	1
Fiskemåke	2 ind. Hekking ikke påvist	1

Storrtjern

Art	01.06.	Bestandsvurdering (par)
Sangsvane	1 par, hvorav 1 rugende	1
Trane	1 par, hvorav 1 rugende	1
Grønnstilk	1 spillende ind.	1

Stormyre (31.05.), Langmyre (31.05.) og Sjugurdsmyre (01.06.)

Art	Stormyre (Kl. 05.00-07.00)	Langmyre (Kl. 08.00-12.00)	Sjugurdsmyre (Kl. 06.15-09.45)	Totalt
Sangsvane	1 par. Hekking		1 ind. Hekkeadferd	1-2 par
Brunnakke			1 par	1 par
Krikkand	2 par og 1 hann	1 par	5 hanner	3 par + 6 hanner
Stokkand	1 par		5 ind. (1 par og 3 hanner)	2 par + 3 hanner
Toppand	1 par		1 par	2 par
Laksand	1 hann		1 hann	2 hanner
Trane	1 par. Hekkeadferd (trolig oversvømt reir)		2 ind. (1 med hekkeadferd og 1 overflyvende)	2 par
Enkeltbekkasin	4 ind. Spillende	3 ind. Spillende	2 ind. Spillende	9 spillende ind.
Dobbeltbekkasin	1 ind. hørt			1 ind. (0-1 «par»)
Storspove			1 ind. Varslende	1 par
Rødstilk		1 ind. Varslende		1 par
Grønnstilk	2-4 par. Varslende	2-3 par. Varslende	6 ind. (på 4 lokaliteter)	8-11 par
Fiskemåke	2 ind. Overflyvende	1 ind. Overflyvende		3 overflyvende ind.
Rødnebbterne			1 ind. Overflyvende	1 ind. Overflyvende
Gulerle	2 par	2 par	4 ind. (på 3 lokaliteter)	7 par
Blåstrupe	6 syngende hanner	7 syngende hanner	4 syngende hanner	17 hanner
Sivspurv	8 syngende hanner	7 syngende hanner	7 hanner og 2 hunner (på 7 lokaliteter)	22 hanner + 2 hunner

6.2 Sumtabeller

Tabell 6. Antall par av svaner, ender, lommer, dykkere, vadere og måker i 13 overvåkingsområder registrert 31.05. og 01.06.2023.

Art	Søre Horrtjern	Nordre Horrtjern	Vesletjern	Rundtjern	Tjern Bonkalhaugen	Langtjern	Ellanholet	Tjern 950,5	Vesletjern	Kringlottjern	Urdbeckettjerna	Steintjern	Storrtjern	SUM
Sangsvane	1							1					1	3
Brunnakke										0-1				0-1
Krikkand			1	1		1			0-1		0-1			3-5
Stokkand	1		0-1		0-1									1-3
Toppand			1	0-2	1	0-2				1-2				3-7
Siland		1										1		2
Storlom	1													1
Horndykker			1											1
Trane				1	0-1		1		0-1				1	3-5
Heilo			1		0-1									1-2
Brushane	2-3													2-3
Enkeltbekkasin	1			4			2			1				8
Småspove	1	1												2
Rødstilk			1								0-1			1-2
Gluttsnipe	1				1-2				1					3-4
Grønnstilk	1-2				1-2		1-2			2		1	1	7-10
Strandsnipe											0-1			0-1
Fiskemåke	1	1	2	2		1	2	1	1		1	1		13
Rødnebbterne						1-2	1							2-3
Totalt	10-12	3	7-8	8-10	3-8	3-6	7-8	2	2-4	4-6	1-4	3	3	56-76

Figur 4. Rugende sangsvane på Stormyre 31.05.2023.
Foto: Geir Høitomt.

6.3. Smågnagere/rovfugl

2023 var å betrakte som et «bunnår» for smågnagere, selv om det noen steder ble registrert «sporganger» i vegetasjonen på våren. Verken mus eller lemen ble observert under årets feltarbeid, og ikke uventet var forekomstene av rovfugler og ugler svært beskjeden.

Følgende funn av rovfugler/ugler ble gjort på Fokstumyra i dagene 31.05.-01.06.:

- Myrhauk: 1 hann og 2 hunner observert 01.06. Bytteoverlevering i lufta fra hann til hunn tydet sterkt på hekking. Den andre hunnfuglen ble vurdert å være et 2 K ind. (John Apeland).
- Spurvehauk: 1 ind. ved fugletårnet 01.06. (Sven Haugen og John Apeland).
- Fiskeørn: 1 ind. over Langmyre 31.05. (Geir Høitomt).
- Tårnfalk: Ikke hekking i kassa på fjøset på Fokstua gård, men en del ekskrementer på et kvistreir i ei pipe på jernbanestasjonen kunne tyde på aktivitet her.
- Dvergfalk: 1 ind. observert ved Søre Horrtjern 01.06. (Sven Haugen). Iflg. Tor Martin Haugen hekket 1 par i kråkereir mellom jernbanestasjonen og fugletårnet.

7. ØVRIGE OBSERVASJONER I 2023

Fokstumyra er alltid godt besøkt av ornitologer, og det kommer derfor inn en god del observasjoner av interesse, spesielt på nettstedet *Artsobservasjoner.no*. Sammen med egne observasjoner 31.05. og 01.06. nevnes:

- Sangsvane: Trolig hekket 4 par i reservatet dette året. Rugende fugl ble sett i området Søre Horrtjern/Stormyra 01.06. (Sven Haugen) og 06.06. (Jens Petter Ous og Linnea Ingeborg Bakken) og på Storrtjern 01.06. (Jon Opheim). I tillegg viste 1 ind. varsling og tydelig hekkeadferd langs Foksåe nord i Sjugursmyre 01.06. (Jon Opheim). På høsten ble 1 par sett med 4 unger på Rundtjern 24.08. (John Apeland og Harald Bolstad). Det er ellers gjort mange observasjoner flere steder i reservatet i hele sommerhalvåret med opptil 11 ind. (*Artsobservasjoner.no*).
- Kanadagås: 1 ind. i vestenden av Vålåsjøen 13.05. (Tor Martin Haugen), 1 ind. Horrtjerna 19.06. (Odd Helge Gilja) og 26.06. (Frank Holmen), samt 1 overflyvende ind. 30.07. (Tor Martin Haugen).
- Svartand: 1 par i vestenden av Vålåsjøen 19.05. (Kjell Larsen, Lisbeth Hernes og Sigurd Iversen).
- Storlom: Observasjoner på våren og forsommeren tydet på 3 par i området (Søre Horrtjern, Steintjønn/Kringluttjønn og vestenden av Vålåsjøen), men bare 1 par ble påvist hekkende; 1 rugende ind. Søre Horrtjern 01.06. (Sven Haugen) og 03.06. (Tor Martin Haugen). På høsten ble 1 par med 2 unger registrert samme sted 28.06. (Frank Holmen).
- Horndykker: Hekking ble bare konstatert på Langtjern, hvor 1 par hadde med seg 1 unge 02.08. (Tor Martin Haugen). På ulike steder i den sørvestre delen av reservatet ble det for øvrig gjort observasjoner av 2-4 ind. i perioden 13.05.-22.05. (Tor Martin Haugen, Egil Brækken og Jørgen Holte). På Kringluttjønn ble 1 ind. sett 21.05. (John Apeland) og 11.08. (Tor Martin Haugen).

- Gråhegre: Fra observasjonstårnet er det rapportert om 1-2 ind. over 9 dager i perioden 30.07.-31.08. (Tor Martin Haugen, Atle Jektvik, Leif Ragnar Fiske, John Apeland, Kristoffer Bøhn og Ingrid Tangvik). Ellers 1 ind. vestenden av Vålåsjøen 03.09. (Tor Martin Haugen).
- Storskarv: 1 ind. i vestenden av Vålåsjøen 03.09. (Tor Martin Haugen).
- Svartglente: 1 ind. over området utenfor tårnet 13.06. Fotodokumentert (Rolv Lundheim). Andre funn for Fokstumyra.
- Havørn: 1 ad. ind. over vestenden av Vålåsjøen 22.05. (Tor Martin Haugen og Egil Brækken).
- Sivhauk: 1 ind. over området utenfor tårnet 15.08. Fotodokumentert (Atle Jektvik).
- Myrhauk: Det foreligger en lang rekke observasjoner av 1-2 ind. (av begge kjønn) i tidsrommet 12.05.-30.09. (*Artsobservasjoner.no*). Trolig hekket bare ett par dette året (i Stormyra utenfor tårnet). I tillegg til bytteoverlevering 01.06. (John Apeland) ble 1 hann og 2 årsunger observert (og fotodokumentert) 16.06. (Atle Jektvik) og 1 par og 1 årunge 17.08. (John Apeland).
- Spurvehauk: I tillegg til en forannevnt observasjon 01.06. ble 1 ind. sett 17.06. (Atle Jektvik).
- Musvåk: 1 ind. i området utenfor tårnet 26.05. (Arnold Lysfjord) og 17.08. (Atle Jektvik). Sistnevnte fotodokumentert.
- Fjellvåk: Enkeltfugler er sett over reservatet 3 ganger på våren (30.04.-14.05.), samt en høstobservasjon fra 21.09. (*Artsobservasjoner.no*).
- Kongeørn: 1 ind. over reservatet 23.05. (Espen Rusten).
- Fiskeørn: I tillegg til en forannevnt observasjon 31.05. ble 1 ind. sett over vestenden av Vålåsjøen 05.07. (Richard Hals Gylseth og Agnethe Børresen).
- Tårnfalk: Svært fåtallig dette året. Enkeltfugler er bare rapportert 8 dager i perioden 12.05.-30.08. uten indikasjon på hekking (*Artsobservasjoner.no*). Ekskrementer på et reir i ei pipe på jernbanestasjon tydet likevel på aktivitet her.
- Dvergfalk: Utover forannevnte hekkefunn vest for jernbanestasjonen er 1-2 ind. rapportert 5 dager i perioden 01.06.-30.08. (*Artsobservasjoner.no*).
- Jaktfalk: 1 ind. i flukt over reservatet 21.05. (John Apeland).
- Vandrefalk: 1 ind. over området utenfor tårnet 19.05. Fotodokumentert (Kjell Larsen og Sigurd Iversen).
- Trane: Innrapporterte funn i *Artsobservasjoner.no* ser ikke ut til å omfatte flere enn de ca. 5 parene som ble registrert under feltarbeidet 31.05. og 01.06.
- Vipe: 2 ind. ved Fokstua gard 31.05., som senere fløy utover myra (Geir Høitomt).
- Heilo: 1-8 ind. sett i trekkida 12.05.-26.05. (*Artsobservasjoner.no*).
- Brushane: Opptil 11 ind. ble observert dette året. Utover egne observasjoner foreligger følgende (alle i området rundt Søre Horrtjønn): 2 hanner 12.05., 3 ind. (2 hanner og 1 hunn) 19.05., 5 ind. (2 hanner og 3 hunner) 21.05. og 11 ind. (6 hanner og 5 hunner) 22.05. (Tor Martin Haugen og Egil Brækken), 1 hann 23.05. (Espen Rusten) og 28.05. (Per Jan Hagevik), 2 hanner 03.06. (Tor Martin Haugen), 3 ind. 04.06. (Jostein Bærø Engdal), og 1 hann 05.06. (Andreas Hessvik-Trøite m.fl.) 06.06. (John Apeland, Margaret M. Eggen, Sigrid Øiumshaugen, Jens Petter Ous og Linnea Ingeborg Bakken) og 08.06. (Richard Hals Gylseth).
- Storspove: Utover egne observasjoner er hhv. 4 og 2 ind. observert i Stormyra mellom fugletårnet og Horrtjønn 20.05. (Sigurd Iversen, Kjell Larsen og Losbeth Hernes) og 04.06. (Kim Daniel Hansen). Ellers er enkeltind. sett i samme område 19.05., 21.05., 03.06. og 15.06. (Tor Martin Haugen). Trolig telte årets hekkebestand bare 1-2 par.

Svømmesnipe: Bare en kjent observasjon dette året; 1 ind. Ellanholet 13.06. (Eivind Hovin)

Hettemåke: Arten ble påvist et par ganger dette året uten indikasjon på hekking; 5 overflyvende ind. ved Fokstua stasjon 22.05. (Reidar Hindrum) og 2 ind. på Stortjønn samme dag (Tor Martin Haugen og Egil Brækken).

Sildemåke: Utover egen observasjon (1 ind. 01.06.) ble 1 ind. observert mellom fugletårnet og Horrtjønn 22.05. (Tor Martin Haugen og Egil Brækken).

Gråmåke: 1 ind. mellom fugletårnet og Horrtjønn 21.05. (Tor Martin Haugen) og 22.05. (Tor Martin Haugen og Egil Brækken), samt 1 ind. Kringluttjern 27.05. (Tor Martin Haugen og Egil Brækken).

Jordugle: Bare 2 kjente observasjoner dette året: 1 ind. 04.06. (Dag Olav Bollingmo og Tor Bollingmo) og 1 ind. 27.07. (Jan Sigve Malmin).

Ringdue: Hhv. 2, 1 og 2 ind. registrert innenfor reservatet 01.06. (Sven Haugen og John Apeland), 04.06. (Kim Daniel Hansen) og 06.08. (Tor Martin Haugen).

Flaggspett: 1 ind. i vestenden av Vålåsjøen 28.09. (Tor Martin Haugen).

Sanglerke: 2 ind. i naturreservatet 23.07. (Jan Sigve Malmin).

Sandsvale: 1 ind. Kringluttjønn 03.06. (Geir Gaarder).

Gulsanger: 1 ind. i nærheten av fugletårnet 30.06. (Andreas og Trude Hessvik-Trøite).

Ringtrost: 1 ind. i nærheten av fugletårnet 03.06. (Tor Martin Haugen).

Sivsanger: 1 ind. ved jernbaneundergangen mot Nysætre 08.07. (Morten Winther Dahl).

Tornskate: 1 hann ved Horrtjern 15.06. (Magne Beyer).

Stær: 12 ind. på trekk ved fugletårnet og Horrtjønn 10.09. (Tor Martin Haugen).

Grønnfink: 1 ind. ved fugletårnet 06.06. (Jens Petter Ous og Linnea Ingeborg Bakken).

Brunsisik: 2 ind. ved jernbaneundergangen mot Nysætre 08.07. (Morten Winther Dahl).

Lappspurv: 2 ind. ved Fokstua jernbanestasjon 12.05. (Marius von Glahn).

8. OPPSUMMERING – RESULTATER OG BESTANDSUTVIKLING

Svaner:

Sangsvana har siden det første hekkefunnet i 2012 etablert seg som en fast hekkefugl på Fokstumyra. Under årets feltarbeid (31.05.-01.06.) ble 2 par registrert hekkende (rugende fugler), hhv. i området Søre Horrtjern/Stormyra (figur 4) og Stortjern. I tillegg viste 1 ind. tydelig hekkeadferd i nordvestre del av Sjugurdsmyre. På en fjerde lokalitet (tjern 950,5) ble 1 par observert uten hekkeadferd. Hekkesuksessen til disse parene er imidlertid nokså uviss. I *Artsobservasjoner.no* er det bare innmeldt 1 par med 4 unger på Rundtjern 24.08. (John Apeland og Harald Bolstad). Trolig dreier dette seg om et annet par enn de forannevnte, slik at bestanden av sangsvane i reservatet dette året sannsynligvis var på 4-5 par.

Ender:

Tilsammen 7 andearter ble påvist i reservatet denne sesongen, hvorav en trekkobservasjon av svartand. De øvrige 6 artene ble registrert på takseringsrundene 31.05. og 01.06.

Sumtallene for de 13 overvåkingsområdene og de 3 takseringsrutene på myr- og heiområder 31.05. og 01.06. ble:

- Brunnakke: 1 par og 1 hann – 2 lokaliteter.
- Krikkand: 6 par og 8 hanner – 8 lokaliteter.
- Stokkand: 3 par og 10 hanner – 5 lokaliteter.
- Toppand: 5 par og 5 hanner – 7 lokaliteter.
- Siland: 2 par – 2 lokaliteter.
- Laksand: 2 hanner – 2 lokaliteter.

Oppsummert blir dette 17 par, samt 26 enslige hanner. Dette er det nest svakeste resultatet siden oppstarten i 2011 – bare fjoråret hadde et litt lavere antall. I forhold til gjennomsnittet for de foregående årene dreier dette seg om en tilbakegang på 43%. Nedgangen var størst hos brunnakke, som ikke er registrert med et så lite antall i nevnte periode.

Lommer:

Storlom regnes som en av karakterartene i verneområdet. Bestanden er liten og sårbar for ferdsel. I år ble arten påvist rugende på den «faste» plassen ved Søre Horrtjern 01.06., men dessverre skremt av reiret av to fiskere denne dagen. 1 par med 2 unger i området 28.06. dokumenterte likevel vellykket hekking dette året.

Gjennom det igangsatte overvåkingsprosjektet for Fokstumyra (fra 2011) viser resultatet at storlom er påvist rugende i 9 av de 12 registreringsårene, men med dokumentert vellykket hekking (unger) i bare 4 av disse (2014, 2016, 2019 og 2023). «Normalt» bør arten ha en større hekkesuksess enn dette innenfor et naturreservat. Den store ferdselen i den mest sårbare rugeperioden kan her være medvirkende. I rapporten om *bevaringsmål* for Fokstumyra (2011) står følgende: «*Storlom (Gaviaarctica) skal regelmessig gjennomføre vellykkede hekkinger innenfor Fokstumyra naturreservat*».

Dykkere:

Horndykkeren gjorde hekkforsøk på Fokstumyra første gang i 2012. Etter dette har den hatt fast tilhold på Kringluttjern, med vellykket hekking i 2013, 2016, 2018 og 2019. I de seneste årene er par også sett flere andre steder i reservatet, men uten dokumentasjon på vellykket hekking. I 2023 ble 1-2 par registrert i den sørvestre delen av reservatet, bl.a. med 1 par på Vesletjern på Langmyre under takseringsrunden 31.05. Senere ble hekking dokumentert på Langtjern, hvor 1 par ble sett med 1 unge 02.08. (Tor Martin Haugen).

Vadefugler:

11 vaderarter (inkl. trane) ble registrert med følgende antall under tellingene 31.05. og 01.06.:

- Trane: 5 par og 3 ind. – 8 lokaliteter.
- Heilo: 1 par og 1 ind. – 2 lokaliteter.
- Brushane: 1 hanner og 3 hunner – 1 lokalitet.
- Enkeltbekkasin: 17 ind. – 7 lokaliteter.
- Dobbeltbekkasin: 1 ind. – 1 lokalitet.
- Småspove: 2 ind. – 2 lokaliteter.
- Storspove: 1 ind. – 1 lokalitet.
- Rødstilk: 1 par og 2 ind. – 3 lokaliteter.
- Gluttsnipe: 2 par og 2 ind. – 4 lokaliteter.
- Grønnstilk: 24-30 ind. (12-15 par) – 15 lokaliteter.
- Strandsnipe: 1 ind. – 1 lokalitet.

Sumtallet på 76-82 observerte individer av vadefugl er det klart laveste antallet i hele takseringsperioden, jf. tabell 7.

Tabell 7. Sumtall for observerte vadefugler i overvåkingsområdet på Fokstumyra i perioden 2011-2023. Registreringene omfatter 13 utvalgte vatn og tjern, samt 3 store myr- og heiområder.

År	Antall arter	Sum ind.	År	Antall arter	Sum ind.
2011	12	81	2018	13	156
2012	11	103	2019	13	175-177
2013	15	126	2020	14	174
2014	12	138	2021	13	157
2016	14	168	2022	11	118
2017	12	153	2023	11	76-82

I disse tallene skal det bemerkes at enkeltbekkasin ikke er med i tallene for 2011.

Den sterke nedgangen i antall vadefugl er noe ulik fra art til art, og blir derfor kommentert litt nærmere.

Årets hekkebestand av **trane** på ca. 5 par minimum, samt observerte enkeltfugler 3 andre steder i reservatet, ligger på noenlunde samme nivå som i årene etter 2011. Som tidligere nevnt har trolig tranebestanden på Fokstumyra nådd et metningspunkt. **Heiloen**, som tidligere var en relativt vanlig hekkefugl på myra, er blant de artene som er i ferd med å bli borte. Dette året var det bare 1 par som viste hekkeadferd (Vesletjern på Langmyre). For tredje år på rad ble det ikke registrert tilhold av **vipe** – en art som nå er borte fra de aller fleste av sine tidligere hekkel plasser i denne regionen. Det ble heller ikke gjort observasjoner av **fjellmyrløper**, men senere års registreringer tyder på at denne arten har beholdt en liten hekkebestand i området. **Brushanen**, som er en av de fremste karakterfuglene for Fokstumyra, ble på takseringsrundene 31.05.-01.06. registrert med 1 hann og 3 hunner på kjent spillplass ved Søre Horrtjern. Ca. 10 dager tidligere ble det samme sted observert 11 ind. (6 hanner og 5 hunner). Dette gir grunn til litt optimisme – siden vi må helt tilbake til 2003 for å finne et såpass stort antall på denne spillplassen. Gjennomsnittet for de 12 siste årene har ligget på bare 4-5 fugler; i stor kontrast til perioden 1960-1990 da det i flere år ble registrert flere ti-talls hanner og hunner i ulike deler av reservatet (Opheim 2023).

Enkeltbekkasinen er vanskelig å registrere på andre måter enn spillflukt og tallene vil derfor variere. Årets resultat på 17 spillende ind. ble ett av de svakeste resultatene til nå i overvåkingsperioden, og ca. 30% under gjennomsnittet for disse årene. Årets eneste **dobbeltbekkasin** ble registrert i spill på Stormyre, der den også er registrert i flere tidligere år. Arten regnes fortsatt som en fåtallig hekkefugl på Fokstumyra. Antall **småspover** har holdt seg noenlunde stabilt mellom 5-12 registrerte ind. i vårperioden siden 2011. Årets resultat på bare 2 ind. var derfor urovekkende lavt. Senere registreringer vil vise om dette er mer enn en «naturlig» svingning. For **storspove** er bildet enda mørkere. Her har det vært en gradvis tilbakegang de siste ca. 10 årene – fra opptil 12 ind. på det meste til bare 1 ind. (med hekkeadferd) i 2023. Situasjonen er like bekymringsfull for **rødstilk**, som for bare få år siden var en vanlig hekkefugl i reservatet, med bl.a. opptil 36 ind. på takseringsrunden våren 2016. I 2023 fant vi bare 2 par på samme runden. **Grønnstilken** er – sammen med enkeltbekkasin – nå den vanligste vadefuglarten på Fokstumyra. Årets vårbestand på 24-30 ind. ligger nær opp til gjennomsnittet for de siste 10-12 årene. **Gluttsnipa** er relativt fåtallig, men blant de vaderartene som har vist størst stabilitet gjennom registreringsperioden. Årets resultat på 6 ind., fordelt på 4 lokaliteter, er imidlertid lavere enn gjennomsnittet for årene etter 2011. **Strandsnipa** har aldri vært tallrik på Fokstumyra, men bare ett registrert ind. (Steintjern) dette året var likevel dårligere enn forventet. Den sterke tilbakegangen for **svømmesnipa**

fortsetter dessverre, og for første gang ble ikke arten påvist på takseringsrunden. I *Artsobservasjoner.no* ble kun en observasjon innmeldt fra Fokstumyra dette året; 1 ind. Ellanholet 13.06. (Eivind Hovin).

Måkefugl og terner:

Bestanden av **fiskemåke** har variert mellom 8-27 par i perioden 2011-2022 med et middel på 16 par fordelt på 3-11 lokaliteter. Sammenlignet med disse årene ble resultat for 2023 under middels. 14 par ble registrert på 11 lokaliteter, men bare 9-10 par hekket på følgende 7 lokaliteter: Søre Horrtjern (1 par), Vesletjern på Langmyre (2 par), Rundtjern (2 par), Langtjern (1 par), Ellanholet (2 par), Vesletjern (1 par) og Urdbeckettjerna (1 par). Hekkebestanden for **hettemåke** har vært oppe i ca. 15-20 par (2011 og 2012), men fåtallig og nokså ujevn etter dette. I 2023 ble arten kun sett over Fokstumyra noen dager, og den ble ikke registrert i forbindelse med vårt feltarbeid. **Dvergmåke** hadde heller ikke tilhold på myra, men 4 ind. ble registrert i flukt over Søre Horrtjern 01.06. Bestanden av **rødnebbterne** er svært liten og sårbar, og arten synes å ha liten hekkesuksess. I 2023 ble 2 par sett ved Langtjern og 1 par ved Ellanholet, men ingen av disse viste tegn til hekking.

Rovfugler/ugler:

Med henvisning til pkt. 6.3 i rapporten var 2023 å regne som et «bunnår» for smånagere, og dermed var det små bestander av rovfugl. Bare 1 par med **myrhauk** hadde vellykket hekking (2 unger vokste opp). **Tårnfalk** ble sett flere ganger og hekket muligens i et kvistreir i ei pipe på Fokstua jernbanestasjon. Ett par **dvergfalk** ble konstatert hekkende i et kråkereir mellom jernbanestasjonen og fugletårnet. **Jordugle** ble ikke observert under årets taksering, men enkeltfugler ble påvist et par ganger litt senere på sommeren uten tegn til hekking.

Spurvfugl:

Årets registrering omfattet også artene **gulerle**, **blåstrupe**, **sivspurv** og **lappspurv** på de tre myr- og heiområdene som ble taksert (Stormyra, Langmyre og Sjugurdsmyre). For de tre førstnevnte artene ble resultatet hhv. ca. 7, 17 og 22 par. Resultatet for gulerle var en god del lavere enn gjennomsnittet, ellers nokså uendret for blåstrupe og sivspurv. Lappspurv ble ikke registrert.

Sjeldenheter:

Bortsett fra 4 **dvergmåker** ble det ikke gjort noen overraskende funn under takseringen 31.05.-01.06. I *Artsobservasjoner.no* er det imidlertid innmeldt mye av interesse. Med henvisning til pkt. 7 i rapporten nevnes først og fremst ei **havørn** 22.05., ei **svartglente** 13.06., en **sivhauk** 22.05., en **jaktfalk** 21.05., ei **sildemåke** 22.05. og 01.06., 2 **sanglerker** 23.07., en **gulsanger** 30.06., en **sivsanger** 08.07. og ei **tornskate** 15.06.

9. LITTERATUR

- Artsdatabanken (2021, 24. november). Norsk rødliste for arter 2021.
- Barth, Edv. K. 1954: Fokstumyras ornitologiske historie. Fauna og Flora: 33-61.
- BirdLife Norge, avdeling Oppland v/Opheim, J., Høitomt, G., Haugen, S., Apeland, J. og Ødegård, R. 2022: Fokstumyra naturreservat 2021. Overvåking av hekkebestander av prioriterte fuglearter. Rapport 21 s.
- Norsk Ornitologisk Forening, avd. Oppland v/Opheim, J. og Høitomt, G. 2017: Fokstumyra naturreservat 2017. Overvåking av hekkebestander av prioriterte fuglearter. Rapport 20 s.

- Norsk Ornitologisk Forening, avd. Oppland v/Opheim, J. og Høitomt, G. 2019: Fokstummyra naturreservat 2019. Overvåking av hekkebestander av prioriterte fuglearter. Rapport 20 s.
- Opheim, J. 2011: Fokstummyra naturreservat 2011. Overvåking av hekkebestander av prioriterte fuglearter. Kistefos Skogtjenester AS. Rapport 17 s.
- Opheim, J. og Høitomt, G. 2012: Fokstummyra naturreservat 2012. Overvåking av hekkebestander av prioriterte fuglearter. Kistefos Skogtjenester AS. Rapport 19 s.
- Opheim, J. 2013: Fokstummyra naturreservat 2013. Overvåking av hekkebestander av prioriterte fuglearter. Kistefos Skogtjenester AS. Rapport nr. 5, 2013. 22 s.
- Opheim, J. og Høitomt, G. 2014: Fokstummyra naturreservat 2014. Overvåking av hekkebestander av prioriterte fuglearter. Kistefos Skogtjenester AS. Rapport nr. 14, 2014. 23 s.
- Opheim, J. og Høitomt, G. 2016: Fokstummyra naturreservat 2016. Overvåking av hekkebestander av prioriterte fuglearter. Kistefos Skogtjenester AS. Rapport nr. 16, 2016. 23 s.
- Opheim, J. og Høitomt, G. 2019: Fokstummyra naturreservat 2018. Overvåking av hekkebestander av prioriterte fuglearter. Kistefos Skogtjenester AS. Rapport nr. 4, 2019. 25 s.
- Opheim, J. og Høitomt, G. 2020: Fokstummyra naturreservat 2020. Overvåking av hekkebestander av prioriterte fuglearter. Kistefos Skogtjenester AS. Rapport nr. 85, 2020. 27 s.
- Opheim, J. og Høitomt, G. 2022: Fokstummyra naturreservat 2022. Overvåking av hekkebestander av prioriterte fuglearter. Kistefos Skogtjenester AS. Rapport nr. 64, 2022. 23 s.
- Opheim, J. 2023: Bestandsovervåking av brushane i Oppland. Registreringer i 2023. BirdLife Norge avdeling Oppland. Rapport 36 s.
- Østbye, T. 1987: Fokstummyra naturreservat. Vegetasjon og fugl. Resultater fra feltarbeidet 1986 og sammenstilling av eldre observasjonsmateriale. Fylkesmannen i Oppland, miljøvernavdelingen. Rapport nr. 9/87: 1-80.
- Østbye, T. 1988: Fokstummyra naturreservat, fugleregistreringer 1987. Fylkesmannen i Oppland, miljøvernavdelingen. Rapport nr. 4/88: 1-28.
- Østbye, T. 1989: Fokstummyra naturreservat. Fugleregistreringer 1988. Fylkesmannen i Oppland, miljøvernavdelingen. Rapport nr. 13/89: 1-35.
- Østbye, T. 1989: Fokstummyra naturreservat. Fugleregistreringer 1989. Fylkesmannen i Oppland, miljøvernavdelingen. Rapport nr. 23/89: 1-38.
- Østbye, T. 1990: Fokstummyra naturreservat. Fugleregistreringer 1990. Fylkesmannen i Oppland, miljøvernavdelingen. Rapport nr. 13/90: 1-12.
- Østbye, T. 2006: Fugleregistreringer i Fokstummyra naturreservat. Resultater fra feltarbeidet sommeren 2005. Statens naturoppsyn Rapport 31-2006: 1-40.